

С.В. Брік, канд. екон.наук, доц. (НТУ «ХПИ», Харків)

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ВИХОДУ ІНВЕСТОРА - ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ЗІ СКЛАДУ ЗАСНОВНИКІВ.

При виході учасника – юридичної особи зі складу засновників виникає наступне питання: як підприємству – інвестору відображати в обліку отримання його частки?

Існує два варіанта:

1. Розгорнуто, як реалізацію фінансової інвестиції з відображенням операції на рахунках доходів та витрат.

2. Згорнуто, як позареалізаційну операцію з відображенням лише позитивної, або негативної різниці на рахунках доходів або витрат, відповідно.

Нагадаємо, що підприємство – інвестор може або вийти зі складу засновників, або продати свою частку в статутному капіталі.

З точки зору фінансового обліку і в тому і в іншому випадку має місце фактична реалізація фінансової інвестиції.

На дату виходу засновник:

- відображає ринкову вартість свого вкладу наступним проведенням:

Дт 377 «Розрахунки з іншими дебіторами» — Кт 741 «Дохід від реалізації фінансових інвестицій»;

- списує балансову вартість фінансової інвестиції з балансу:

Дт 971 «Собівартість реалізованих фінансових інвестицій» — Кт 14 «Довгострокові фінансові інвестиції»

Отримані натомість основні засоби, інші необоротні активи або запаси оприбутковуються в загальному порядку.

Якщо ж натомість інвестор нічого не отримує, то фінансова інвестиція списується с балансу на витрати діяльності (Дт 977 «Інші витрати діяльності»).

Цей підхід відповідає вимогам НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», згідно якому не допускається згортання доходів та витрат, крім випадків, передбачених П(С)БО

Але можливо й наступне проведення цієї операції, а саме розгляд її як позареалізаційної.

При цьому можливі наступні бухгалтерські проведення:

Дт 377 «Розрахунки з іншими дебіторами» — Кт 14 «Довгострокові фінансові інвестиції».

Цей підхід пропонується в листі Міністерства Фінансів України від 21.12.2018р. № 35210-07-10/34262.

Потрібно відмітити, що цей підхід є прийнятним для підприємств, що є малими, та чий дохід нижче 20 млн. гривень, бо в суму їхнього доходу буде включатися лише різниця між отриманою компенсацією та балансовою вартістю інвестицій, а не вся ринкова вартість долі, що дозволить їм не залишати без необхідності свою групу малих.

Також цей підхід є актуальним для підприємств, що є платниками єдиного податку, бо також зменшує суму їхнього доходу для цілей оподаткування єдиним податком.

При цьому слід відмітити, що в обох випадках фінансовий результат врешті-решт співпадає.

Якщо ж має місце саме продаж фінансової інвестиції при виході інвестора, то тут немає місця різним тлумаченням.

Інвестор відображає інший дохід від реалізації за Кт 741, та одночасно собівартість інвестиції в складі інших витрат за Дт 971.

Треба ще додати наступне. Якщо було прийняте рішення про продаж фінансових інвестицій, то можливо їх перевести спочатку зі складу довгострокових фінансових інвестицій (рах. 14) до складу інших поточних фінансових інвестицій (рах. 352).

А потім робити наступне бухгалтерське проведення:

Дт 971 — Кт 352.

В податковому обліку ніяких корегувань для цілей оподаткування робити не треба.

Висновок. При виході інвестора – юридичної особи зі складу учасників законодавчо можливі декілька варіантів фінансового обліку цієї операції. Вибір за бухгалтером.

Список використаних джерел

1. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затв. Наказом Міністерства Фінансів України від 07.02.2013р., №73.
2. Лист Міністерства Фінансів України від 21.12.2018р. № 35210-07-10/34262.